

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
NITRIANSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA 2016 - 2022**

Z Á V E R Ě Č N Ě S T A N O V I S K O
z posúdenia strategického dokumentu

číslo OU-NR-OSZP2-2016/010934 zo dňa 6. októbra 2016

vydané Okresným úradom Nitra, odborom starostlivosti o životné prostredie, podľa § 14 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov

Nitriansky samosprávny kraj

2. Identifikačné číslo

37861298

3. Adresa sídla

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja

Rázusova 2A, 949 01 Nitra

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Oprávnený zástupca obstarávateľa: doc. Ing. Milan Belica, CSc., predseda NSK

Kontaktná osoba obstarávateľa: Mgr. Marta Horníková, odbor stratégie a programov regionálneho rozvoja

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja

Rázusova 2A, 949 01 Nitra

tel: 037/ 69 259 96

email: marta.hornikova@unsk.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022

2. Charakter

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022 (PHSR NSK 2016 – 2022), je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy v oblasti regionálneho rozvoja. PHSR NSK 2016 – 2022 je strednodobý strategický dokument, spracovaný na obdobie 7 rokov, ktorý na základe poznania aktuálnej situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v Nitrianskom kraji stanovuje strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania Nitrianskeho regiónu. Vypracovanie PHSR vyplýva zo zákona č. 309/2014 Z. z. zo dňa 15. októbra 2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Obsah PHSR vyššieho územného celku je definovaný v § 7 ods. 3 citovaného zákona.

3. Hlavné ciele

Cieľom dokumentu „Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022“ je:

- kompletná analýza územia s jeho väzbami, identifikácia hlavných faktorov rozvoja s odhadom budúceho možného vývoja Nitrianskeho kraja
- návrh stratégie s výberom a popisom strategických cieľov,
- návrh opatrení k jednotlivým cieľom a prioritám,
- návrh úloh a postupov pri realizácii PHSR, určenie systému monitorovania a hodnotenia a zdrojov na realizáciu stanovených cieľov. Ciele budú definované v štyroch základných oblastiach rozvoja, hospodárskej, ľudských zdrojov, životného prostredia a dopravnej a technickej infraštruktúry.

Ciele sú definované v štyroch prioritných oblastiach rozvoja – hospodárstvo, ľudské zdroje, životné prostredie, dopravná a technická infraštruktúra.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Strategický dokument pozostáva z 5 častí:

- Analytická časť
- Strategická časť
- Programová časť
- Realizačná časť
- Finančná časť

Analytická časť obsahuje obsahovo komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie kraja, odhad budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jej limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja kraja.

Strategická časť predostiera stratégiu rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK) pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja NSK pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Formuluje víziu nasledovne: „Nitriansky kraj bude rozvíjať diverzifikované hospodárstvo založené na moderných technológiách produkujúcich tovary a služby s vysokou pridanou hodnotou a vytvárať aktívne prostredie pre výskum, vývoj a inovácie. Do roku 2022 chce zvýšiť sociálny a environmentálny štandard života obyvateľov s kvalitnou a dostupnou infraštruktúrou. Ďalej sú definované nasledovné prioritné oblasti, strategické ciele a k nim prislúchajúce špecifické ciele:

- 1. Prioritná oblasť – Hospodárstvo
 - I. Strategický cieľ – Konkurencieschopná ekonomika
 - Špecifický cieľ I.I – Vytvoriť podmienky pre príchod investícií s vysokou pridanou hodnotou
 - Špecifický cieľ I.II - Vytvoriť stimulujúce prostredie pre inovácie, kultúrny a kreatívny priemysel
 - Špecifický cieľ I.III - Podporiť rozvoj multifunkčného poľnohospodárstva a rozvoj vidieka
 - Špecifický cieľ I.IV - Zlepšiť podmienky pre rozvoj cestovného ruchu
- 2. Prioritná oblasť – Ľudské zdroje
 - II. Strategický cieľ – Kvalitné ľudské zdroje
 - Špecifický cieľ II.I - Zlepšiť kvalitu zariadení sociálnej infraštruktúry
 - Špecifický cieľ II.II - Zabezpečiť súlad vzdelávania s požiadavkami trhu práce
 - Špecifický cieľ II.III - Zabezpečiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb a zdravotníckych služieb pre obyvateľov
 - Špecifický cieľ II.IV - Posilniť územnú a medziregionálnu spoluprácu
- 3. Prioritná oblasť – Životné prostredie
 - III. Strategický cieľ – Zdravé životné prostredie
 - Špecifický cieľ III.I - Znížiť ohrozenia všetkých zložiek životného prostredia a ochrana pred živelnými pohromami
 - Špecifický cieľ III.II - Znížiť produkciu odpadov zavedením efektívneho systému separovania a zhodnocovania
 - Špecifický cieľ III.III - Zlepšiť energeticky efektívne a nízkouhlíkové hospodárstvo

- 4. Prioritná oblasť – Dopravná a technická infraštruktúra
 - IV. Strategický cieľ – Komplexná technická infraštruktúra
 - Špecifický cieľ IV.I - Skvalitniť regionálnu dopravnú infraštruktúru a jej napojenie na nadregionálne siete a zlepšiť dopravnú dostupnosť
 - Špecifický cieľ IV.II - Zlepšenie zásobovania pitnou vodou a odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd
 - Špecifický cieľ IV.III - Zlepšiť dostupnosť a kvalitu informačných a komunikačných technológií

Programová časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja NSK. Rozpracúva strategické ciele v politikách hospodárskej, ľudských zdrojov, životného prostredia, dopravnej a technickej infraštruktúry minimálne na úroveň opatrení a rámcových aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov. Obsahuje aj návrh indikátorov. Navrhnuté a opísané sú nasledovné opatrenia:

- Opatrenia pre Špecifický cieľ I.I - Vytvoriť podmienky pre príchod investícií s vysokou pridanou hodnotou:
 - I.I.I Rozvoj a podpora priemyselných parkov a podnikateľských zón
 - I.I.II Podpora rozvoja priemyselných odvetví s vyššou tvorbou pridanej hodnoty
 - I.I.III Podpora malého a stredného podnikania
- Opatrenia pre Špecifický cieľ I.II - Vytvoriť stimulujúce prostredie pre inovácie, kultúrny a kreatívny priemysel:
 - I.II.I Rozvoj a podpora výskumných, technologických a kreatívnych centier a inkubátorov
- Opatrenia pre Špecifický cieľ I.III - Podporiť rozvoj multifunkčného poľnohospodárstva a rozvoj vidieka:
 - I.III.I Podpora reštrukturalizácie a modernizácie pôdohospodárskych podnikov a zvýšenie poľnohospodárskej diverzifikácie
 - I.III.II. Podpora vedy, výskumu a transferu poznatkov v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
 - I.III.III Podpora základných služieb a rozvoja obcí na vidieku
- Opatrenia pre Špecifický cieľ I.IV - Zlepšiť podmienky pre rozvoj cestovného ruchu:
 - I.IV.I Podpora rozvoja infraštruktúry, služieb a produktov cestovného ruchu
 - I.IV.II Podpora rozvoja destinačného manažmentu a podpora spolupráce medzi subjektmi cestovného ruchu
- Opatrenia pre Špecifický cieľ II.I - Zlepšiť kvalitu zariadení sociálnej infraštruktúry:
 - II.I.I Budovanie a modernizácia sociálnej infraštruktúry

- Opatrenia pre Špecifický cieľ II.II - Zabezpečiť súlad vzdelávania s požiadavkami trhu práce:
 - II.II.I Harmonizácia vzdelávania v súlade s požiadavkami trhu práce
 - II.II.II Podpora rozvoja systému celoživotného vzdelávania
- Opatrenia pre Špecifický cieľ II.III - Zabezpečiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb a zdravotníckych služieb pre obyvateľov:
 - II.III.I Dostupnosť a variabilita sociálnych služieb, transformácia, deinštitucionalizácia a humanizácia sociálnych služieb
 - II.III.II Dostupnosť, variabilita a integrácia primárnej zdravotnej starostlivosti
- Opatrenia pre Špecifický cieľ II.IV - Posilniť územnú a medziregionálnu spoluprácu:
 - II.IV.I Budovanie a rozvoj efektívnej medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce
 - II.IV.II Rozvoj nadregionálnych a medzinárodných partnerstiev
- Opatrenia pre Špecifický cieľ III.I - Znížiť ohrozenia všetkých zložiek životného prostredia a ochrana pred živelnými pohromami:
 - III.I.I Zabezpečenie ochrany územia pred živelnými pohromami realizáciou preventívnych opatrení
 - III.I.II Realizácia opatrení a programov na ochranu prírody a krajiny
- Opatrenia pre Špecifický cieľ III.II - Znížiť produkciu odpadov zavedením efektívneho systému separovania a zhodnocovania:
 - III.II.I Zefektívnenie systému nakladania s odpadom
- Opatrenia pre Špecifický cieľ III.III - Zlepšiť energeticky efektívne a nízkouhlíkové hospodárstvo:
 - III.III.I Znižovanie energetickej náročnosti a zvyšovanie využívania OZE (obnoviteľných zdrojov energie)
- Opatrenia pre Špecifický cieľ IV.I - Skvalitniť regionálnu dopravnú infraštruktúru a jej napojenie na nadregionálne siete a zlepšiť dopravnú dostupnosť:
 - IV.I.I Budovanie a rozširovanie siete rýchlostných ciest a ciest I. triedy vrátane výstavby obchvatov miest a obcí
 - IV.I.II Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia regionálnych, miestnych komunikácií a podpora ekologickej a nemotorovej dopravy
 - IV.I.III Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia železničnej siete regionálneho a medzinárodného významu
 - IV.I.IV Vytvorenie podmienok pre využitie vodných ciest regionálneho a medzinárodného významu

- Opatrenia pre Špecifický cieľ IV.II - Zlepšenie zásobovania pitnou vodou a odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd:
 - IV.II.I. Zvýšenie podielu obyvateľstva napojeného na kanalizačnú sieť a ČOV (čistiarni odpadových vôd)
 - IV.II.II Zvýšenie podielu obyvateľov napojených na verejné vodovody
- Opatrenia pre Špecifický cieľ IV.III - Zlepšiť dostupnosť a kvalitu informačných a komunikačných technológií:
 - IV.III.I Podpora rozvoja telekomunikačných a prenosových sietí pre podporu informačnej a komunikačnej infraštruktúry a elektronizácie služieb

Realizačná časť je zameraná na opis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie strategického dokumentu, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR s ustanoveným merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie PHSR v podobe akčného plánu na trojročné obdobie.

Finančná časť obsahuje návrh finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PHSR.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

PHSR NSK je dôležitou súčasťou sústavy strategických a programových dokumentov podpory regionálneho rozvoja, ktorú tvoria dokumenty doteraz spracované nielen na úrovni kraja, ale aj na úrovni Slovenskej republiky a Európskej únie, vrátane dokumentov určujúcich pravidlá pre čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Vzťah k európskym dokumentom:

- Európa 2020
- Územná agenda Európskej únie 2020
- Dokumenty týkajúce sa kohéznej politiky EU 2014-2020
- Dunajská stratégia

Vzťah k programom spolupráce:

- Program cezhraničnej spolupráce
- Programy nadnárodnej spolupráce
- Programy medzinárodnej spolupráce

Vzťah k národným a regionálnym dokumentom:

- Národný program reforiem SR 2015
- Program stability SR na roky 2015-2018
- Aktualizácia Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2012-2018
- Akčný plán Programu rozvoja NSK 2012-2018
- Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja NSK 2016 – 2022
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2012) v znení zmien a doplnkov č. 1 k ÚP (2015)
- Regionálna inovačná stratégia NSK na roky 2014-2020
- Regionálna integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja na roky 2014-2020
- Územný generel dopravy NSK ako prehlbujúci územnoplánovací podklad pre Územný plán VÚC Nitrianskeho kraja
- Strategický plán rozvoja cestnej dopravnej infraštruktúry NSK do roku 2020
- Štúdiá pre hodnotenie a monitorovanie ÚPN NSK s využitím výsledkov SEE projektu Donauregionen+
- Environmentálna štúdiá územných dopadov klimatických zmien
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu NSK
- Štúdiá rozmiestnenia cyklotrás v NSK (I. a II. etapa)
- Konceptia rozvoja stredného školstva s výhľadom do roku 2015
- Konceptia rozvoja stredného školstva v NSK na roky 2015-2020
- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania
- Konceptia rozvoja kultúry NSK
- Konceptia rozvoja sociálnych služieb v regióne

III. Opis priebehu prípravy a posudzovania

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Postup spracovania strategického dokumentu prebiehal v nasledovných krokoch:

- príprava východiskových koncepčných materiálov a podkladov – od roku 2014
- spracovanie analytickej časti + prerokovanie: jún – december 2015
- spracovanie strategickej časti a programovej časti: január – apríl 2016
- spracovanie realizačnej časti: január – apríl 2016
- spracovanie finančnej časti: január – apríl 2016
- spracovanie vykonávacej časti: november 2014 – február 2015
- schválenie Zastupiteľstvom NSK - predpoklad: december 2016

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie bolo vykonané podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Proces prebehol v nasledovných etapách:

- Oznámenie o strategickom dokumente: február 2015
- Rozsah hodnotenia: marec 2016
- Správa o hodnotení: jún 2016
- Verejné prerokovanie správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu: 11. 08. 2016
- Odborný posudok s návrhom záverečného stanoviska: september 2016

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Správu o hodnotení strategického dokumentu vypracovali doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD. a Ing. Lenka Lackóová, PhD. z Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Rozsah hodnotenia predmetného strategického dokumentu podľa § 8 Zákona určil príslušný orgán Okresný úrad Nitra, Odbor starostlivosti o životné prostredie listom zo dňa 10. 03. 2016 (číslo listu 2016/010934 0034787/2016).

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Okresný úrad Nitra, Odbor starostlivosti o životné prostredie listom č. 2016/010934 0098804/2016 zo dňa 22. 08. 2016 určil za spracovateľa odborného posudku

doc. Ing. arch. Jaroslava Copláka, PhD., zapísaného v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 485/2010/OHPV.

Obstarávateľ, Nitriansky samosprávny kraj, postupom podľa Zákona a na základe zmluvných vzťahov zabezpečil u určenej odborne spôsobilej osoby vypracovanie odborného posudku podľa § 13 Zákona.

Posudok je spracovaný v súlade s 13, ods. 6, 8 a 9 Zákona. Cieľom predkladaného posúdenia bolo:

- vyhodnotenie úplnosti správy o hodnotení strategického dokumentu
- vyhodnotenie stanovísk podľa § 12 Zákona
- vyhodnotenie úplnosti zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia
- vyhodnotenie použitých metód hodnotenia a úplnosti vstupných informácií
- vyhodnotenie variantov riešenia strategického dokumentu
- vyhodnotenie návrhu opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu

Súčasťou odborného posudku je aj návrh záverečného stanoviska podľa § 13 ods. 9 a § 14 Zákona.

Správa o hodnotení strategického dokumentu (ďalej aj „Správa“) bola vypracovaná v rozsahu 128 textových strán.

Jednotlivé kapitoly zodpovedajú štruktúre údajov vyžadovaných Zákomom v členení:

- Základné údaje o obstarávateľovi
- Základné údaje o strategickom dokumente
- Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia
- Základné údaje o predpokladaných vplyvoch vrátane zdravia
- Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie
- Dôvody výberu zvažovaných alternatív zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu a opis toho, ako bolo vykonané vyhodnotenie vrátane ťažkostí s poskytovaním potrebných informácií, ako napr. technické nedostatky alebo neurčitosti
- Návrh monitorovania environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie
- Pravdepodobne významné cezhraničné environmentálne vplyvy vrátane vplyvov na zdravie
- Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií
- Informácia o ekonomickej náročnosti

- Vyhodnotenie špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia a pripomienok doručených k oznámeniu o strategickom dokumente
- Hlavné zdroje použitých informácií
- Miesto a dátum vypracovania správy o hodnotení
- Potvrdenie správnosti údajov

Správa o hodnotení obsahuje dostatočné informácie o strategickom dokumente, navrhovanej stratégii, cieľoch, opatreniach a aktivitách. Obsahovo napĺňa osnovu stanovenú v prílohe 4 Zákona. Závažnejšie nedostatky neboli identifikované. Výsledky samotného hodnotenia vplyvov na životné prostredie sú prezentované v kapitole IV.

V správe o hodnotení strategického dokumentu sú opísané environmentálne vplyvy na zložky životného prostredia (jednotlivo na ovzdušie/klímu, vodu, pôdu, biodiverzitu, prírodné zdroje) a vplyvy na zdravie obyvateľstva. Detailne sú hodnotené vplyvy na úrovni jednotlivých rámcových aktivít. Pomenované boli pozitívne vplyvy aj negatívne vplyvy, priame vplyvy aj nepriame vplyvy. Významnosť očakávaných vplyvov bola rozlíšená použitím klasifikačných znakov. Kumulatívne a synergické vplyvy neboli vyhodnotené a vzhľadom na charakter strategického dokumentu ako rámcovej stratégie ani nie je možné ich objektívne vyhodnotenie.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

V priebehu posudzovania strategického dokumentu boli na Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie doručené písomné stanoviská k správe o hodnotení strategického dokumentu od nasledovných subjektov:

- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, sekcia vedy a techniky
- Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy
- Obec Nesvady
- Úrad verejného zdravotníctva SR
- Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja
- Ministerstvo kultúry SR
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Okresný úrad Levice, odbor starostlivosti o životné prostredie

Doručené stanoviská obsahovali zväčša formálne pripomienky k samotnému strategickému dokumentu, hlavne k jeho analytickej časti. Pripomienky k samotnej správe o hodnotení neboli uvedené.

Prehľad stanovísk predložených k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, sekcia vedy a techniky (list č.j. 2016-19351/33132:2-26C0 zo dňa 03. 08. 2016)

- odporúča na viacerých miestach upraviť vzťahovú komplementaritu pojmov výskum a vývoj, veda a technika, nie veda a výskum – čiže nie veda, výskum, inovácie, ale výskum, vývoj, inovácie, nie vedeckovýskumný potenciál, rovnako nie tautologicky veda technických vied, nie vedci a výskumníci a podobne
- navrhuje zjednotiť písanie „výskum Atlasu Rómskych komunít“ a „Atlas rómskych komunít“

Vyhodnotenie: *Akceptované – zjednotiť v strategickom dokumente*

Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy (list č.j. 3053/2016-7.3 44591/2016 zo dňa 04. 08. 2016)

- v stanovisku uvádza údaje o výhradných ložiskách s určenými chránenými ložiskovými územiami, dobývacími priestormi a o ložiskách nevyhradených nerastov:

Vyhodnotenie: *Bez pripomienok - berie sa na vedomie, je zahrnuté v strategickom dokumente*

Obec Nesvady (list č.j. 777/2016-KK zo dňa 05. 08. 2016)

- žiada doplniť:
 - v analytickej časti: v textovej časti kap. 3.4.1.3 Cestovný ruch: Potenciál cestovného ruchu a jeho formy. Kúpele Nesvady na báze termálne vody – vo výstavbe
 - v tabuľkovej časti doplniť tabuľky 1, 55 a 56

Vyhodnotenie: *Akceptované – zapracovať do strategického dokumentu*

Úrad verejného zdravotníctva SR (list č.j. OHŽP-2357/2016 zo dňa 09. 08. 2016)

- Naša požiadavka uplatnená v rámci záväzného stanoviska k Oznámeniu o strategickom dokumente (list č. OHŽP 2357/16 zo dňa 1. 3. 2016) ohľadne napojenia 3 obcí v okrese Topoľčany (Blesovce, Lipovník, Nemečky) na verejný vodovod je v Správe o hodnotení riešená iba vo všeobecnej rovine v rámci ŠC IV.II. Obyvatelia týchto obcí sú odkázaní na zásobovanie vodou z domových studní s nevyhovujúcou kvalitou. Preto navrhujeme pri ďalšej fáze podrobného rozpracovania jednotlivých špecifických cieľov samotného strategického dokumentu, v rámci ŠC IV.II. Zahrnúť prioritne tieto obce.

Vyhodnotenie: *Berie sa na vedomie – PHSR NSK je rámcovým strategickým dokumentom, konkrétne miesto realizácie jednotlivých opatrení / rámcových aktivít bude špecifikované v akčných plánoch, resp. v PHSR jednotlivých obcí*

Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie , oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č.j. OU-NR-OSZP2-2016/034864 zo dňa 08. 08. 2016)

- V súvislosti s odpadovým hospodárstvom a nakladaním s odpadmi používať názvoslovie v súlade s platnou legislatívou odpadového hospodárstva a preto odporúčame nahradiť výraz separovanie, separácia odpadu, separovaný zber pojmom triedený zber komunálnych odpadov (§ 80 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).
- Špecifický cieľ III.II. Znížiť produkciu odpadov zavedením efektívneho systému separovania a zhodnocovania – Opatrenie III.II.I. Zefektívnenie systému nakladania s odpadom – Indikátory výstupu – výraz „počet zlikvidovaných environmentálnych záťaží“ odporúčame nahradiť výrazom „počet odstránených environmentálnych záťaží“.
- Kapitulu venujúcu sa jednotlivým zložkám životného prostredia odporúčame doplniť v časti ovzdušie o kvalitu ovzdušia v Nitrianskom kraji

Vyhodnotenie: Akceptované – upraviť / doplniť v strategickom dokumente

Ministerstvo kultúry SR (list č.j. MK-2875/2016/170/10265 zo dňa 16. 08. 2016)

- Na strane 99 sa opakuje rovnaký text pri tabuľkách č. 14 a č.15

Vyhodnotenie: Akceptované – opraviť v strategickom dokumente

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (list č.j. 10511/2016/AA11-SZEÚ/50836 zo dňa 08. 08. 2016)

- rešpektovať Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a OP Integrovaná infraštruktúra na roky 2014 – 2020
- postupovať v súlade s uznesením vlády č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR
- rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej trasovanie
- rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry, najmä rýchlostné cesty R8, R7, R3 a ich trasovanie
- rešpektovať Programové vyhlásenie vlády SR (2012 – 2016) v časti týkajúcej sa rozvoja vodnej dopravy a jej infraštruktúry
- rešpektovať Konceptiu rozvoja vodnej dopravy SR (uznesenie vlády SR č. 469/2000)
- rešpektovať zákon č. 338/2000 Z.z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- rešpektovať vyhlášku MDPT SR č. 22/2001 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaradení vodných ciest a ich jednotlivých úsekov do príslušných tried podľa klasifikácie európskych vodných ciest...
- rešpektovať návrh zámeru projektu Vážskej vodnej cesty (uznesenie vlády SR č. 463/2002)...
- z hľadiska ochranných pásiem vodnej cesty je potrebné zobrať do úvahy ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 338/2000 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb.
- z hľadiska pobrežných pozemkov pri vodohospodársky významnom vodnom toku je potrebné rešpektovať § 49 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z.z.
- rešpektovať zákon č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Programové vyhlásenie vlády SR (2012 – 2016) v časti týkajúcej sa rozvoja leteckej dopravy
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v platnom znení KURS 2011 (uznesenie vlády SR č. 513/2011)

Vyhodnotenie: *Berie sa na vedomie, strategický dokument nie je v rozpore s uvedenou legislatívou a stratégiami*

Okresný úrad Levice, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č.j. OU-LV-OSZP-2016/011778-OH/Če zo dňa 11. 08. 2016)

- stanovisko za štátnu správu v odpadovom hospodárstve: Pripomienka k negatívnym javom, uplatnená štátnou správou v odpadovom hospodárstve k oznámeniu o strategickom dokumente, ako je opakovaný vznik tzv. „čiernych skládok“ bola zaradená v časti 4. Environmentálne problémy... (str. 52, 53) v oblasti Životné prostredie aj v časti ŠC 3.1 Znížiť ohrozenia všetkých zložiek životného prostredia a ochrana pred živelnými pohromami a ŠC 3.2 Znížiť produkciu odpadov zavedením efektívneho systému separovania a zhodnocovania odpadov (str. 58). Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nie je v okrese Levice nevyhnutné umiestnenie/budovanie ďalších zariadení na nakladanie s odpadmi (špeciálne na zneškodňovanie).
- stanovisko za štátnu vodnú správu: nemal z hľadiska záujmov sledovaných na úseku vodného hospodárstva zásadné pripomienky, za podmienky zosúladenia predmetného strategického dokumentu so schválenými celoštátnymi a regionálnymi koncepciami rozvoja na úseku vodného hospodárstva počas realizácie jednotlivých navrhovaných opatrení na území okresu Levice
- stanoviská za štátnu správu ochrany ovzdušia a štátnu správu ochrany prírody a krajiny sú bez pripomienok

Vyhodnotenie: *Bez pripomienok - berie sa na vedomie*

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022“ podľa § 11 ods. 3 Zákona sa konalo dňa 11. 08. 2016 na Okresnom úrade Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie. Verejného prerokovania sa zúčastnilo 13 zástupcov dotknutých subjektov. Z jeho priebehu bol vyhotovený záznam s prezenčnou listinou. Záznam z prerokovania je súčasťou archivovanej dokumentácie.

Na úvod Mgr. Marek Béreš, zástupca Okresného úradu Nitra, odboru starostlivosti o životné prostredie, príslušného orgánu podľa Zákona stručne oboznámil prítomných s doterajším priebehom procesu posudzovania strategického dokumentu. Konštatoval, že obstarávateľ strategického dokumentu si splnil všetky zákonné podmienky, aby sa verejné prerokovanie uskutočnilo, a to najmä zverejnením oznámenia o verejnom prerokovaní v tlači (Župné ozveny, ročník II., 7. číslo, júl 2016) a na svojom webovom sídle (www.unsk.sk). Ďalej predstavil zástupcov obstarávateľa strategického dokumentu – Ing. Martina Čaju, vedúceho odboru strategických činností ÚNSK, Ing. arch. Vieru Juricovú – Melušovú, vedúcu oddelenia stratégie a programov regionálneho rozvoja ÚNSK, za spracovateľa strategického dokumentu doc. RNDr. Alenu Dubcovú, CSc., vedúcu katedry geografie a regionálneho rozvoja fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a RNDr. Hildu Kramárekovú, PhD., odbornú asistentku na katedre geografie a regionálneho rozvoja fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, za spracovateľa správy o hodnotení strategického dokumentu Ing. Lenku Lackóovú, PhD, z katedry krajinného plánovania a pozemkových úprav fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

Ing. Čaja v mene obstarávateľa oboznámil prítomných s doterajším priebehom tvorby strategického dokumentu a súčasnom stave samotného materiálu. Za spracovateľa strategického dokumentu RNDr. Kramáreková, PhD. podrobnejšie formou prezentácie oboznámila prítomných s obsahom posudzovaného strategického dokumentu. Za spracovateľa správy o hodnotení strategického dokumentu Ing. Lackóová, PhD. prezentovala správu, kde upozornila hlavne na najvýznamnejšie pozitívne a negatívne vplyvy strategického dokumentu.

Po prezentáciách boli prítomní v rámci diskusie vyzvaní na pripomienky k prezentovaným dokumentom. Nakoľko už neboli vznesené žiadne nové pripomienky k správe o hodnotení a návrhu strategického dokumentu, Mgr. Béreš ešte upozornil na písomne doručené pripomienky z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva životného prostredia SR a obce Nesvady, ktoré s celým doterajším procesom posudzovania možno nájsť na webovom sídle ministerstva (www.enviroportal.sk).

Na záver Mgr. Béreš informoval o ďalších krokoch v procese posudzovania, poďakoval prítomným za účasť a ukončil verejné prerokovanie.

IV. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu

Ciele a priority zahrnuté v strategickom dokumente „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022“ majú charakter rámcového návrhu / stratégie, preto nie je možné určiť mieru a významnosť ovplyvnenia životného prostredia a zdravia obyvateľstva v dôsledku ich realizácie. Dôvodom je tiež samotná povaha strategického plánovania, ktorého cieľom nie je zaoberať sa otázkami presnej lokalizácie aktivít v území, ani stanovovaním záväzných regulatívov využitia územia. Navrhované priority a ciele sa preto vyznačujú vysokou mierou neurčitosti a miera predpokladaných vplyvov sa preto nedá presnejšie definovať.

Vo všeobecnosti v strategickom dokumente výrazne prevažujú opatrenia a rámcové aktivity, ktorých očakávané vplyvy majú byť pozitívne. Pozitívne vplyvy budú pôsobiť dlhodobo a jednoznačne prevažujú - týkajú sa väčšiny opatrení a rámcových aktivít. Naopak identifikované negatívne vplyvy budú dočasného charakteru a budú sa obmedzovať len na kratšie obdobie počas výstavby nových objektov alebo ich rekonštrukcií. Závažnejšie negatívne vplyvy neboli identifikované.

Priame pozitívne vplyvy navrhovaných rámcových aktivít prevládajú najmä v prioritných oblastiach 1. Hospodárstvo a 3. Životné prostredie. V prioritnej oblasti 2. Ľudské zdroje budú vplyvy na zložky životného prostredia nulové, pozitívne vplyvy sa však prejavia na zdraví obyvateľstva. Negatívne vplyvy na zložky životného prostredia boli konštatované len pri opatreniach a rámcových aktivitách prioritnej oblasti 4. Doprava a technická infraštruktúra, ktoré sa týkajú výstavby dopravnej infraštruktúry. V prípade opatrení a rámcových aktivít v rámci tejto prioritnej oblasti a špecifického cieľa „Zlepšovanie zásobovania pitnou vodou a odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd“ sú konštatované pozitívne vplyvy na zdravie i všetky zložky životného prostredia (okrem ovzdušia a klímy).

Významnosť očakávaných vplyvov bola rozlíšená použitými klasifikačnými znakmi: ++ priamy pozitívny vplyv, + mierny pozitívny vplyv, 0 väzba neexistuje alebo je slabá, - priamy negatívny vplyv, 0/+ predpokladaný nepriamy pozitívny vplyv, 0/- predpokladaný nepriamy negatívny vplyv, +/- možný pozitívny aj negatívny vplyv, ? chýbajú sú relevantné podklady, vplyv nie je možné jednoznačne určiť.

Kumulatívne a synergické vplyvy neboli vyhodnotené a vzhľadom na charakter strategického dokumentu ako rámcovej stratégie ani nie je možné ich objektívne vyhodnotenie. Navrhované priority a ciele sa vyznačujú vysokou mierou neurčitosti a miera predpokladaných vplyvov sa preto nedá presnejšie definovať.

Hodnotenie pozitívnych a negatívnych vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie bolo uskutočnené dostatočne komplexne a podrobne, s vysokou mierou odbornosti a s hodnotením je možné sa stotožniť.

V. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu na navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu alebo súvislú európsku sústavu chránených území (NATURA 2000)

Na území Nitrianskeho kraja v rámci budovania súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000 sú v súčasnosti vyhlásené viaceré chránené vtáčie územia a navrhované sú viaceré územia európskeho významu.

Nepredpokladá sa, že by ciele a opatrenia deklarované v strategickom dokumente podstatným spôsobom a rozsahom zasiahli do integrity týchto území.

Jednotlivé konkrétne projekty v procese schvaľovania budú podliehať procesnosti podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov alebo procesnosti podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

VI. Závery

1. Výsledok procesu posudzovania (odporúčanie, neodporúčanie)

Na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, pri ktorom sa zvažil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, ich rozsahu a trvania, súladu s ostatnými strategickými dokumentmi rôznej hierarchickej úrovne, ako aj s prihliadnutím k stanoviskám k správe o hodnotení, výsledku verejného prerokovania a za súčasného stavu poznania

sa odporúča

prijat' strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022“ za dodržania podmienok uvedených v kapitole VI. Závery, bode 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu.

2. Odporúčaná variant

Strategický dokument neobsahoval návrh variantného riešenia a bol vypracovaný v jednom variante, t.j. v návrhovom variante. Z hodnotenia vyplynula opodstatnenosť návrhového variantu oproti nulovému variantu, pričom nulovým variantom rozumie stav, ktorý by nastal, ak by sa strategický dokument neprijal.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Konečné znenie strategického dokumentu sa odporúča podstatne nemeniť a zapracovať relevantné pripomienky a požiadavky vyplývajúce zo stanovísk k správe o hodnotení, podľa navrhovaného vyhodnotenia.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Záverečnému stanovisku z posúdenia strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022“ predchádzalo podrobné preštudovanie návrhu strategického dokumentu, správy o hodnotení, všetkých doručených stanovísk, zápisu z verejného prerokovania a posudku odborne spôsobilej osoby. Pri posudzovaní boli zvažované možné negatívne vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie – jeho zložky ovzdušie/klímu, vodu, pôdu, biodiverzitu, prírodné zdroje, ako aj vplyvy na zdravie obyvateľstva.

Správa o hodnotení strategického dokumentu, ako aj posudok odborne spôsobilej osoby preukázali, že vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie budú prevažne pozitívne, t.j. prevažujú očakávané pozitívne vplyvy nad vplyvmi negatívnymi, ktoré budú mať len dočasný charakter.

V rámci procesu posudzovania neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by po realizovaní opatrení navrhovaných v správe o hodnotení a v záverečnom stanovisku závažným spôsobom ohrozovali životné prostredie alebo zdravie obyvateľstva. Opodstatnené pripomienky boli zapracované do odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu.

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa prílohy č. 6 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, na základe odborného posudku podľa § 13 zákona a všetkých dostupných podkladov, pričom zohľadňuje pripomienky a požiadavky uvedené v doručených stanoviskách.

5. Návrh monitoringu

Podľa § 16 zákona č. 24/2006 Z.z. obstarávateľ strategického dokumentu je povinný zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring.

Sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie spočíva:

- v systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov, zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom
- v zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom
- vo vyhodnocovaní účinnosti strategického dokumentu a plnenia stanovených strategických priorít, investičných priorít a špecifických cieľov

Ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie posudzovaného podľa zákona sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Potrebné je dôsledne implementovať systém monitoringu, ktorý je navrhnutý už v samotnom strategickom dokumente. Bude prebiehať na základe vopred definovaných indikátorov výsledku stanovených pre jednotlivé opatrenia. Indikátorová zostava PHSR NSK 2016-2020 obsahuje 86 monitorovacích indikátorov, členených podľa 14 špecifických cieľov a 27 opatrení. Údaje zistené monitorovaním sa využijú na priebežné sledovanie výkonnosti – dosahovaných výsledkov.

Zastupiteľstvo NSK ako riadiaci orgán (ďalej len riadiaci orgán) pre PHSR NSK 2008 - 2015 v roku 2010 schválilo a zriadilo Monitorovací výbor pre PHSR NSK 2008 – 2015. Tento monitorovací výbor bude vykonávať monitoring aj vo vzťahu k PHSR NSK 2016 – 2022. Za realizáciu každoročného monitoringu a vypracovanie monitorovacej správy PHSR NSK bude zodpovedný odbor strategických činností ÚNSK, ktorý ju predkladá Monitorovaciemu výboru PHSR NSK.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom.

Správa o hodnotení strategického dokumentu splnila účel, v zmysle prílohy č. 4 Zákona dostatočne podrobne a objektívne zhodnotila súčasný stav životného prostredia, ako aj zhodnotila možné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie.

K správe o hodnotení strategického dokumentu neboli doručené žiadne stanoviská verejnosti, ani neboli uskutočnené konzultácie v zmysle zákona.

Strategický dokument neobsahoval návrh variantného riešenia a bol vypracovaný v jednom variante, t.j. v návrhovom variante. Z hodnotenia vyplynula opodstatnenosť návrhového variantu oproti nulovému variantu.

Návrh monitoringu je uvedený v časti VI. 5 tohto záverečného stanoviska podľa § 16 Zákona, v ktorej opísaný systém monitoringu, tak ako je navrhnutý v samotnom strategickom dokumente.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov

Podľa § 6a ods. 5 zákona má dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8 a § 12 ods. 2 zákona, účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu.

Verejnosť sa pripomienkami do posudzovania strategického dokumentu nezapojila.

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Okresný úrad Nitra
Mgr. Marek Béreš, štátny radca
odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova tr. 69
949 01 Nitra

v súčinnosti:

Úrad verejného zdravotníctva SR, Trnavská cesta 52, 826 45 Bratislava

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Ing. Rudolf Hlavačka , v.r.
vedúci odboru

Okresný úrad Nitra
odbor starostlivosti o životné prostredie

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Nitra, 6. októbra 2016